

Oglasni, pripremlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novac predbrojbu, oglase itd. sajce se naputnicom ili polozicom pošt. štampnice u Beču sa administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbljuš potu predbrojnika.

Tko list ne vrije ne primi, neka to javi odpravniku u otvorenom pismu, sa koji se ne plaća poštara, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847-849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a ne sloga svoj pokvaru“. Naredna poslovica.

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Izdaje i tiska Leginj i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Poziv na predplate!

Evo je prošlo i prvo polugodište a da mnogi naši predplatnici nisu poslali predplate. Imade ih dapače mnogo i mnogo takovih, koji nisu poslali predplate ni za lanijsku godinu.

Podsjećamo ovime sve naše členj predplatnike, da urede svoje račune sa upravom i posalju predplate, a one okorjeli dužnike opominjemo, da podmire predplate, da ih ne zateže jednoga dana sudbeni poziv za podmirenje predplate, što će im prouzročiti veće troškove. Kad takovi nemaju toliko savjesti i duševnosti, da je nepošteno držati list a neplaćati ga, s takovima nećemo ni mi imati nikakog obzira.

Pula, mjeseca jula 1913.

Uprava „Naše Sloga“.

Sastanak pozdanika političkoga društva u Livadama

Kad se cestom iz Pazina prispije na raskrije, gdje se putevi dijele prema Kaldaru i Motovunu, pojavi se najednom pred očima crni grad Motovun, podignut na strmu brijegu. Crne one kuće slike mrkih pticurinama, koje navještaju zlu kobi, a iz Motovuna i iz ostalih starih talijanskih crnih kula na vrhu brežuljaka po istri, odavna zla kobi bježi nas narod. Od mnogih takvih talijanskih kula narod se nas izbavio, izbavit će se takodjer i iz robstva crnog Motovuna, Oprtalja i drugih takvih gnjezda.

Ova nas je utjecajiva misao, podrila, kad smo dno 81. 7. o. god. prisustvovali na sastanku u Livadama (mjesna općina Oprtalj) ispod Motovuna, mnogobrojnom sastanku pozdanika političkoga društva iz sudbenih kotara Motovun i Buje.

Jednoglasni je sud bio: takvog brojneg sastanka, i takvo zanimanje za narodnu svu u ovim stranama, koje još nemilo trpe talijanski jaram, nijesmo očekivali.

Sastanak je trajao skoro četiri sata, te je tekao u najboljem redu. Prisustvovali su sastanku narodni zastupnici Sime Červar, župnik u Zrenju, koji je predsjedao sastanku, te nar. zast. Ivo Sancin, iz Buzeta, i stari narodni borac Franjo Flego iz Buzeta. Nadalje vidismo lijepu kitu časnih svećenika, marijinih pučkih učitelja, te mnogobrojan naš seljački svijet, koji se rado odazvao društvenom pozivu.

Nar. zastupnik S. Červar, olvara sastanak te daje odusku veselju, koga čuti viditi pred sobom toliki narod. Govorio o kritičnosti vremena, o neophodnoj potrebi složnog rada, moramo kupiti nate sile, nedozvoliti, da niti jednoga izgubimo, moramo zaboraviti, da bilo kakvo razmirice.

A. Belanić, navadja život rad Talijana i njihovo protuzakonito postupanje sa Hrvatima i Slovincima. Uvjeren je, da se mnogo toga imade zahvaliti onom migu, koji se čuti iz hladnoga za nas Beća, da se nas sve južne Slavene mora gnječiti. Navadja statističke podatke mnogih općina za velikom Hrvata i Slovaca a ipak upravljane od talijana. Spominje golem rad, što čeka Politicko Društvo i potrebu, da se svi okupimo oko toga društva.

Nar. zastupnik Sancin, u dugom se govoru bavio sa istarskim saborom. Potankimi podaci razložio je „posteno“ namjero Talijana u pitanju dioba općina. Bavi se postupanjem Talijana, koji pokrajinskih novom — dakle novcem, kojega plaćaju i dvije trećine Slavenu — grčevskom rubom postupaju sa njihovim ustanovama, kao za talijansku prkos-gimnaziju u Pazinu, sa talijanskim ženskim licnjom u Puli, talijanskim gimnazijom u Puli, poljodjelskom tal. školu u Poreču itd. Govori o pitanju vode, ceste, škole itd. Spominje intrinsigentnost protivnika, s kojima nije moguće dobiti ići. Spominje, kako su stariji narodni bori, znali kojput, u imenu i u najpoštenijim nadanima, u kojima stvari popustili Talijanima; nego sada, kada su se ti naši stariji bori osvjeđili o ponasanju protivnika, postali su tako rekuć, radikalniji od nas mladih.

Si indigracijom se zast. Sancin oborio na koncu govora na postupanje Talijana, koji znaju i osobno navaliti, te eriniti, sumnjitičito čovjeka. Spominje, kako ga tendencijozno nazivaju, cesarsko kraljevskim... Da — rekao je Sancin — ja sam cesarsko kraljevski učitelj poljodjelstva, i dobro znam, što znači ono e. k. Sto imam na kapi, to imam i u srcu, a ne kao mnogi u talijanskem taboru, koji imaju na kapi cesarsko kraljevski napis, i kao takvi plaćaju, a u srcu stvome su samo... kraljevski (regio). Kao zastupnik naroda — zavrljao je Sancin — čutim se sloboden, te ču raditi, u granicama zakona, bez obzira na desno ili na lijevo.

Nar. zast. Červar, bavio se je zatim opširnije pitanjem vode, o kojem se jo pitanju on već bavio i putem stampa. Preporuča svima, neka se sami živo interesiraju za ovo pitanje, od kojeg ovise naše zdravlje, napredak marvogoljsta, uopće cijeli gospodarski napredak. Prešao je zatim govor na jezikovno pitanje, te je živo preporučio svima, da se uvijek služe svojim jezikom, neka u državnim uredima zahtijevaju, da se zapisnik vodi u hrvatskom jeziku, neka energično uskrate podpis na svaki zapisnik, koji nije hrvatski sastavljen. To pravom danu daje zakon, te se dakle bez ikakvog obzira s njim služimo.

Ponovno je uzeo riječ nar. zast. Sancin, te je dao više praktičnih uputa u pitanju vode, ceste, napajalista za blago. Govorio je o regulaciji rijeke Mirne, i drugome. Razvila se zatim živa rasprava, u kojoj su uzimali često riječ, nar. zastupnici Červar, Sancin, Flego, te društveni učitelji Nešić i Dopolo, više poljodjelaca, Ivan Kozlović,

Stjepan Legović i mnogi drugi. Jednoglasni je bio vapaj naroda, da je neophodno potrebito imati jednoga mladoga i odvažnoga našeg odvjetnika u Bujama i Motovunu, govorilo se o potrebi novčanih zavoda, o školama i drugome.

Na predlog gosp. učitelja Nežića, prihvaćeno su jednoglasno rezolucije prihvateće na sastancima u Požinu, i jedna u Buzetu, naime ona o uzegrnju polpora, koje prima Pokrajinsko Poljodjelsko Vijeće. Prihvaćena je i ova nova točka:

„Pozivaju se c. k. Namjestništvo, da odašije, čim prije jednog izzlaska u razna mesta političkog kotara Poreč, u svrhu proučenja pitanja vode i priprave odnosnih načerta“.

Na koncu se prešlo na izbor članova u pouzdaničko vijeće. Iza sastanka jedan se dio naroda uputio svojim kućama, a nekoj su ostali na objedu u Livadama, te se na predlog nar. zast. S. Červara, sakupilo za Družbu sv. Cirila i Metoda K 40. Sakupljaci bio je učitelj Dopolo, a novac se predao učitelju Nežiću, da ga poslijedi Družbi.

Na koncu ovih letimčićnih crtica, prepričamo svima, neka slijede kraće primjene naputke. Nar. zast. Sancin izjavio je, da će veoma rado ići svakomu na ruku, u pitanju vode, ceste i drugom, a i Politickom Društvu biti će najmilije ići svakomu na ruku. Dajmo se svi na rad, jer novim radom postignuti ćemo uvijek nesto novoga, a nemarom i preprikama, izgubiti ćemo i ono malo što imamo.

Propast autonomije?

U kraljevini Češkoj zapinjala je odavna autonomsna uprava s razloga što bečka vlasta, pod uplivom svemogućih Nijemaca, nije htjela odobriti izvore pravida, što ih je predlagao zemaljski odbor (povećanje prireza i samostalna pristojba od piva), a odbor kraljevine nije djelovao abrog njezake opstrukcije. Ali ova opstrukcija, treba to istaknuti, nije imala svoj uzrok u zapostavljanju ili čak gašenju njemackih zakonitih prava, — jerbo Nijemci u Češkoj kraljevini imaju čak više u nacionalnom pogledu nego li Česi — većina jošta za drugim ciljevima.

Očito je vlasta isla za tim, da zemaljskom odboru bude onemogućeno bistvovanje te su njoj posverena odani zemaljski maršal i njegovi odbornici dali ostavku, na što je uzstjedilo imenovanje časnjog posjederača za upravu kraljevine Češke, kojeg je već preuzeuo poslovanje u zemaljskim uredima, dočim se je zemaljski odbor, volens nolens, usprkos čestokim i svestranim provjedima faktično raziskao.

Glasilo naših talijana, porečka „Unione Nazionale“ kriti sve to sa: colpo di stato, krenjenje ostava i povratak k apsolutizmu te s užasom vidi priječe pogibelj, da bi zemaljska autonomija i druguda mogla biti ukinuta, dakle i u Istri.

Ali isti list kaže, da bi se sve pokrajine u pokrajinama svih naroda moral i složno

izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se no vradio u o podpisani i no tiskaju, a nefrankirani no primaju.

Predplate sa postarinom stoji 10 K u obče, 5 K za seljako } nagodin ili K 5—, odnosno K 250 na pol godine.

Izvan carevine više poštara. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., resti 20 h., kol. u Puli toll izvrsi lat.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Leginj i dr. Via Giulia br. 1, kamo neko se naslovjuju svapnima predplate

boriti proti takvomu gaženju ustavnih prava, znajući stalno, da bi proti složnim provincijama i vlasti teže mogla nastupati sa izvanakonskim mjerama.

Logično bi imalo slijediti od toga, da se u prvom redu nastoji doći do te tolijeđene slike u radu i otporu; ali „Unione Nazionale“ očito nariće samo za autonomiju, koja daje svu moć i slobodu jednom narodu ili jednoj stranci, a tisti i gusi drugu narodnost, košto je slučaj kod nas u Istri. Njih nije stalo do autonomije, kao takve nego do autonomogn pašovanja u Istri, na ruglo zakone i pravice te na stetu sličnih masa pučanstva.

Stara politika talijanske vladajuće knjige u našoj nosrtnoj pokrajini: tobožno na temelju ustavnih zakona gasiti prava našeg naroda to iskoristiti svoju premjad u autonomnoj upravi u jedino strančko svrhe.

Za takvu autonomiju mi se apsolutno ne možemo zagrijavati, dokim je odvisilo i još donas odvisi od talijanske stranke, da nos drugačjom praksom navede na drugačije osvjeđenje.

Uprava i upravne oblasti mogu biti autonome ili državne ili stogod po srijedi, ali u svakom slučaju moraju biti: objektivne, nepostrane, podložne zakonu u našem slobodnom samovolji. Pučanstvo ima pravo barem to zahtijevati u zamjeni danka u novcu i u krvi, što ga plaće javnim bicipima.

Vladajuća talijanska stranka u Istri nije htjela nikada razumeti dobrotoljno tu istinu te je zatiruć slavenske suzemljake u pokrajini Iskopala grob i za se i za svoje ljudje: nije htjela u zajedničkoj kući brata Da brata, pak će imati ludjinca za gospodara,

Ludost talijanske politike vidi se najbolje u njihovom napinjanju u skoro čisto hrvatskim općinama kakova su Tinjan, Kastav, Sv. Vičenat, Blašćenice itd. te u osnivanju talijanskih škola, naročito Leginjih za hrvatsku djecu (Bokordići, Krmad, Banjole itd.), dočim bi imala mnogo i mnoga da rade i troše u vlastitim mještima (Rovinj, Vodnjan, Bale, Citanova, Piran, Izola itd.), gdje je neukost i analafabetsizam koliko i u najzabitnijem selu, a sa opskrbom vode i zdravstvenim prilikama, osobito radi nezgodnih ulica i nečistote, još su na gorem. Al gdje će Talijani misliti na te malenkosti, kad moraju skribiti za tolike „glazbe“ po hrvatskim selima?

Mogli bi navaditi ad infinitum grijeha talijanske stranke u Istri, ali čemu gubiti vrieme, kad su istak svakomu poznati? A talijanska stranka vedri i oblaći u autonomnoj upravi Istri!

Zato ne valja uzeti za zlo glasilo te stranke, kada plaće nad propasti autonomije, jer se boji za vlastitu kožu. Sto bi bila talijanska liberalna stranka u Istri bez centralnog ureda na „junti“ u Poreču? Sto bi bilo od te stranke u raznim gradovima bez vlasti na općini? Eto Pula: dok je kamora bila gospardica u općinsko

kući, imala je bogne i stranačke snoge, ali čim je bila odžerana od jasala, oduin se je opazila njezina slaboća.

Eh, autonomija, autonomija — to je Eldorado za istarske Talijane i janjicare!

Pred glavnom skupštinom Ferijalnog društva Istra.

Hrv. slov. omladina Istre dolazi opet u Pazin, u to naše maleno kulturno središte, da poda račun o svom radu u minuloj poslovnoj godini. Pravo je, da omladina bira baš Pazin za ovogodišnje svoje zborovanje, jer je Pazin ne samo vrlo prislučan većini društvenih članova, nego takodjer i za to, što većini istarske omladine veću sa tim mjestom najugodnije uspomene na preve porive mladežničkih spava i na onaj zamjerno veliki mladežnički zanos, što ga gimnazijsko djastvo u obilju imade, a kojim to isto djastvo kasnije silno oskudjevala. Istarska omladina regbi da shvaća ozbiljnost današnjih vremena, pa je voljna da u svoje redove ulije novog duha, e bi tako svaki njezin pojedini član dvostrukim žarom stao na branik protunarodnom, internacionalnom duhu, koji se u zadnje doba siri na sve strane Istre i tog nosretnog Pazina. U toime bilo aretno!

Dostia je željno i za omladinu samu i za narod, kojemu pripada, da je od 180 akademika Istre 100 ih njih izvan svake organizacije. Kriv je tomu i nemar same omladine, a i nevajala dozadušna organizacija radi skroz pogriješnog sistema i loze, vodstva, koje nije znalo dati cijeloj organizaciji većog impulsa, većeg života. Sto se do sada radio, ili nije dovoljno, ili jo oviše jednostrano.

Nosivi omladini treba u prvom redu jaka i valjana djakčka organizacija, koja će ujediniti sv, što ima mlajde i zdraviju među djastvom, srednjoškolskim i svedučilišnim, da zajedničkim usavršavanjem sebe pomognu svojem narodu.

Temelj organizaciji mora biti: jedinstvo, bratstvo i sloboda, — jedinstvo u tome, što se sv, koliko nai ima, bilo koje grupe, moramo naći zajedno, kad god se radi o dobrobili našega naroda, bratstvo u tome, što ne gleda viši posredno na svoga druga, niti drug Slovensac krivim okom ni Hrvata, ili obratno, a sloboda u tome, što se omladina smatra samostalnom grupom u narodnom životu nezavisnjepjena nikojim autoritetom i nezabribljena ni od kojeg sebičnjaka u njegove privatne, protuzadne svrhe. — Razumije se, da svaka organizacija narodne omladine mora biti u prvom redu narodne, nacionalne, slavenske: hrvatska, slovenska ili srpska.

Srediste i sjedište društva mora biti Pazin, gdje organizacija treba, da ima svoju vrhovnu upravu, ili barem neki broj članova (eksekutivni, izvršujući odbor), koji će i za praznike i kroz godinu provaditi zaključke upravnog odbora, odnosno u njegovoj odsušnosti vrati i sve njegove funkcije.

U svakom vačem mjestu dlijem Istre, gdje imade nekoliko akademika, imaju se obrazovali područnici na svojom upravom i svojim samostalnim djelokrugom. T. j. organizacija mora biti provedena federalno sa centralom u Pazinu i područnicama u svim većim istarskim varošima, po uzoru n. pr. Narodne Zajednice, Škole ili Društve.

Tako je nužna potreba, da se odmah započne predrađivanja oko osnutka poferijalnog društva Istre u Općini, Puli i na otociima.

Svaki odsek mora imati svoja samostalna pravila i postavki u skladu sa glavnim ustrojstvom općih društvenih pravila, koja se moraju saravati preurediti, proširiti i popuniti.

Reći će tko, što treba nam novih pravila, kad već imademo jedna. — Nova pravila trebamo za to, jer su stara nepotpuna i suviše uska. Tko tega ne vjeruje, neka ih prouči i usporedi sa pravilima drugog kojeg uzor-drustva, pa će vidjeti, što njima fali.

Drugi će reći: Našoj omladini ne treba nidesa, do i dobre volje. — Ni to ne stoji, jer je sigurno, da je barem 10% akademika voljno raditi, samo ne zna, kako, gdje, ni što. A tih 10% neumornim, ustrajnim i valjanim radom povuci će za sobom drugih 10%. S vremenom će se takova organizacija sama po sebi namestuti svakom omladinцу, koji hoće da bude u životu priznat, a ne će da bude od nje boj kotiran.

I neki lokal je centrali neophodno potrebit.

Vodstvo mora sastojati od najagilnijih, marljivih i ustrajnih mladića.

Rad se društvo ne smije nikada susziti na samo kratkotrajne serije, ili možda čak na samu glavnu skupštinu, i ne smije nikada biti odviše jednostran.

Djakačka organizacija je *stačka* organizacija, pa je prema tome dužna, da u prvom redu promišle interese samog djastva. Treba da vodi tačan račun o svakom pojedincu u članu i o svima zajedno, da budno paži, kako ne bi nijedan omladinac po slu pošao, a još više, da se gdje god pojaviti nerazmjer između broja kandidata jedne i broja kandidata druge struke. Zato će nastojati, da svojim članovima pruži dovoljno materijalno i moralne pomoći, a gdje treba, i *sudito* pred hajkom imenit i ljenici. Jednom riječi djakačka organizacija daje direktivu omladini i na gimnaziji i na svoučilištu.

Mi imademo već priličan broj radenika i korisnih institucija na kulturnom i gospodarskom polju, pa se djastvu ne treba baš zbrinjavati za opstanak hrv. i slov. naroda u Istri, a sebe možda zanemariti. Jer, ako mladež sama, — kad se već za to drugi ne brine, — pušta svoje članove, skoro izbrašene i polipune ljudi, poči po zlju, već je pogriješka, nego puštanje sebe naših neprimenih staraca u njihovom duševnom mirilju. Ili možda izgubiti po koju neškolovanu jedinicu u tudjim rukama. Za takve izgubljene individue nije utrošeno skoro ništa, dok je za nas mladje izdano već na hiljadu narodnog novca, pa je pravo, da od nas traži narod ne samo povratak dužne glavnice, nego i neku dobit od tog kapišata. Narodu je veća šteta, ako mu se iznevjeri jedan skupi izškolani sin, nego li desetak drugih mrtvih pojedinačac — Malim naime reći, da je omladina do sada radila izravno u narodu, dok bi za nju uputnije bilo, kad bi na celo svoga programa postavila sebi zadatu usavršiti, ojačati i upotpuniti svoje članove na svim poljima, da onda snagušnom desnicom zahvatiti po narodnoj njivoi!

Na tim načinima mogla bi se prevesti reorganizacija ferijalnog društva Istre.

Ante Flego.

Položaj na Balkanu.

Puli, 6. avgusta 1913.

Na ratistu povodom primirja mituje oružje i zaračene vojske direkto pozicije, koje su zautele do poteka primirja. Začinjava rjetva Javija iz Bokaraka, da su Bugari potukli lijevo krilo Grka i osvojili Pećevu. Sto se Turke tice, zauzima sada i Njemačka stanovište, da joj ne će dati nikakvog zajma, dok njeno čete ne otiave Traciju. Međutim su zaračene stranke podujale primirje još za tri dana.

Pregovori o miru napreduju dosta poglano, premda uvjeravaju iz Bokaraka, da bi mir mogao biti podpisani već ovaj petak. O mirovnicu pregovorima javljaju vesti, da je na konferenciji od juče potpisani potpun sporazum između srbkih i tito li policija da to sprijeti?

i bugarskih delegata glede buduće granice između Srbije i Bugarske.

Između Grke i Bugarske postje još neke razlike. Rumunjska upliva na Bugare da se sporazume s Grcima. Sa svim time još se nisu sporazunili ni o glavnim granicama između obju država. Srbi i Grci su doduše nešto popustili u svojim uvje tima, ali i te je Bugarska odklonila. Radi toga izjavio je Srbi i Grci, da neće pod nicijim uvjetima dopustiti daljnje produženje primirja, koje ističe u petak o podne. Pod tim pritiskom Bugari će ipak u zadnjem času popustiti i primiti zahtjeve sveznicima da podpisati mirovni ugovor. Tako naime glase posebne vesti.

Po tome ima nade, da bi mogao biti sklopljen mir već u petak. Ako se to ne dogodi započet će opet rat.

Turčin međutim mireno stoji u Drinopolju i Traciji. Evropa je neslužna, te nije nastupila skupno proti Turškoj, da ju istjeri iz Drinopolja i Tracije. O tome javljuju, da je skupni nastup velikih vlasti u pitanju Drinopolja i Tracije dosada izstao razloga, što engleski poklisor još nije dobio instrukciju od svoje vlade. En gloska naime ne vidi u takvom koraku nikakvog uspjeha i nije voljna upustiti se u takvu uferu, koja bi samo Evropu na novo blamirala. — Engleska drži, da se mirnim putem neće do Turske ništa postići, a na prisilnu ekciju opet Engleska ne može da pristane radi svojih musala u Indiji.

Radi toga je u interesu balkanskih država da se pomire čim prije, i tako roni istjerju Turku iz Tracije i s njome sami urode račune. Europa je stara lija, i podnosi gleda na Balkan i Carigrad, samo se pojedina velika vlast ne usa početi ples na Balkanu, jer bi ju onda druge uхватile za riju — a sve u ime kulture, da Turčin i nadalje pada po Balkanu i širi svoju specijalnu kulturu... kolcem!

Pogled po Primorju

Puljsko-Ropinjski kot.

O državnom redarstvu u Puli. Imaju tomu godinu dana, da je redarstveni odjek ovog c. k. kot. poglavarsvstva povjeren upravi nadkomesaru Dr. Josipa Mlakus.

Po imenu sudeći mogao bi se ko prevariti, da je to slovenac, ali istim imenom slovenskog u njemu nije nitka. On je nijewac. Slovenskog jezika niti nepoznaje.

Nije moja namjera, da mi zamjerim, što nije slaven. Drugi su razlozi, koji me siluju, da se s njim potzvezam.

Od kada je on naime tu, zavladao je u Puli neki osobiti duh, tako da Pula izgleda danas u nekoj vrsti izuzetnog stanja. Državni temeljni zakoni u obče kao da nijesu niti poznati.

Nebi trebalo još nego da vam zabrani i misli, ali hvala Bogu, u tom je pogledu barem Puljska policija još nemoguća.

Ko prodje noću kroz grad opasiti će, da je tu sve liko i mrino kao u groblju.

Nije dozvoljeno ni najmlinje pjevanje, udaranje u guse, a ni glasoviru, pod izlikom, da nije moguće unespreži znati, koje će komade tko na glasoviru svirati.

Bez muzike, osobito u gradu gdje je toliko oficira, momčadi itd. nije ni život pa ti sve gospodine jedva kubure!

Kad bi jedan gospodjoničar hdo da svoju gospodjiju podrži otvorenu i poslije propisanog vremena i dobe, kao što je bio običaj uvjek i to se čini u cijelom civilizovanom svijetu, teško bi on to ispostavio kod mjenog poglavarsvstva.

Še takovim zabranama nije se čuditi, ako ja dan gospodjoničar propada ekonomično.

Gospod. mil je jedan: policija nam brani i da dišemo!

Je li koji mornar malo vesel, je li se koja društvena oficira ili gradjana zabavila, tada li policija da to sprijeti?

U političkom pogledu, bože oslobođi.

Nije dana a da ne čitas, da je ko bio zatvoren radi... spijunstva!

Ko da izbroji, da sada uapšene ljude, pod sumnjom uhodarstva.

Najbolji dokaz, koliko su te tužbe osnovane jest toj, da je u svim dosadašnjim slučajevima c. k. državno odvjetništvo u Rovinju naprosto odustalo od progona proti osumnjičenim.

I za sam slučaj Schmutza, i bez osvrati se na slučajevi Gallinara, Desepi, i družinu, koliko galame u listovima, krivo informiranim.

Ne smije se govoriti o slučaju, još su u rukama sudca iztražitelja; ali je opet tajna da jo nekomu slučaj Redela — koga su tobože otkrili na pošti — pomutio mozak.

Povratit ćemo se na stvar, kada bude dovršen kazneni postupak.

To nas Hrvate interesira veoma, jer se je htjelo u ovom procesu okučati i potvrditi našeg dičnog Laginju, kao da se u njegovom uredu smiju urote i štu ti ja znam.

Tuže mi se jedni naši radnici, kako ih se progonti.

Dolazi u Pulu na radnju i prije nego su se okrenuli uapšeni su, radi... skitanja (!!!)

Stavlji ih na raspolaženje suda, koji ih naravno rješava, jer nebivoju krivi.

Za Dr. Mlakusa je skitanje, ako jedan radnik iz Istre, Dalmacije, došav u Pulu na radnju no nadjo je odmah!

Ali ni tim nije svršeno. — Sud ga je riješio, a jedan radnik mora da čami još u općinskim zatvorima, dokle mu općina, kojoj pripada, ne potvrdi pripadnost.

Ima slučajeva gdje su radnici odsjeli u općinskim zatvorima i po mjesec dana, dok im je općina priznala pripadnost, pa su onda iz Pule otpremjeni ili što je nečuveno izgnani!

Za Puljsku je policiju kradja ako neodržava ubore jednu jabuku.

Strazni ga uapi, predaju ga se sudu, a zato, za prostu poljsku štetu, ako se takav prekršaj i tako nazvati može.

Ko da izbroji tužbe na gradjanskim sudovima, da se na javnije pulje igraju.

Dva mlada radnika igraju na kamenci, poznata igra je ta svakomu, ali je i to zabranjeno, jer da se radi, tobože o hazardnoj igri!

Bilo je slučajeva, da su igrači bili uapšeni i predani sudu!!

Osobam, koje su jednom u životu bile državstveno kažnjeno, pa makar i jedan jedini put, ne daje se svjedodžba dobrog ponasanja.

Takovo postupanje očita je i teška povreda opstojelih zakona i od neizmjerne štete za gradjane.

Neki Skoblar iz Pule imade sina koga je policija osudila, kad je bio devet godina star, na nekoliko sati zatvora, što je tobože u društvu drugo djecuirje ukrao jednu jabuku.

Dr. Mlakus mu nije htjeo žati svjedodžbe dobrog ponasanja, već je i tu osudu spomenuo u posvjedočenju.

Moglo bi se još svega i svesti izneti u javnost.

Da to nebi izgledalo kdo lični napadaj ili kakova osetva, bilo bi vrlo uputno kad bi gospodin namjesništveni savjetnik grof Schönfeld poveo savjetoštu Istagu.

Neka se cuju svi gradjani Pule i sama gospoda časnicici; neka se čuje mnenje sudbene oblasti, pak neka grof Schönfeld odluči, prije nego nesposobnost Dra. Mlakusa ne izloži i ne uzdrma i sam njegov položaj!

Gosp. grof znali će barem što se sve u redarsvenom cijeku među personalom događa.

Zato je komesar Metz zatražio premjenu u Puli?

Zato je komesar Sinkovec obolio i zatražio dugi dopust?

Zašto je cefijal Adunat zahtazio pre-mjestaj?

Zašto je kancelist Kučera zahtazio pre-mjestaj?

Zašto je komesar Francetić zahtazio pre-mjestaj?

Nek se upitaju svi podčinjeni Dr. Mlekušu kako im je i ne dvojnu da će odgovor biti veoma interesantan.

Poznat je dr. Mlekuš u Trstu. Tamo je on upravljao jedan komisarijat. Nek se upitaju onarosno: činovnici, što misle o Mlekušu, da li je on sposoban za upravu jednog ureda ili nije?

Nebi li bilo umjestnije kad bi on dao si liječiti svoje pokarene živce u kakvu sanatoriju za živčane bolesti?

Toliko za danas. Materijala je izobilija.

A i ovo bi moralio biti dosta vlasti, da g. Mlekuš podieli vječni dopust barem iz Pule, da izbjegne i smještost, koju pro-uzrokuje g. Mlekuš svojim neznanjem.

Jedan gradjanin.

Pokajnik. Radi uvredljivih izraza, sto ih je liečnik bolestni blagajne mornarice dr. Štećko Agostini izustio u „napadu časovite boljetice“ proti nekim odbornicima iste blagajne i u obči proti Hrvatima, to na adresu hrvatskih liečnika u Puli, bio je stavljen pod disciplinarnu istragu. Po-sto je pak ovo to nešto izraze požalio, obustavljenja je proti njemu istragi, ali neki crni crvici neda mu mira, pak jo proti jednom svom kolegi Hrvatu podnjo-nakavu prijavu, radi čega je sada taj stav-lijen pod disciplinarnu istragu.

S lako pojimljivim razlogom ne možemo onako po zasluži ozigositi postupak dra. Agostiniju, ali se čudimo krugovima mor-narice, koja vrši nadzor i imade velikog upliva kod te bolestničke blagajne, da može što takva trpeći, osobito poslije onih prostačkih pogresa, što ih ja taj slui liečnik izrigao u sebi dostojnom „Gornjaletu“ na hrvatske kolege i cito hrvatski narod. I jos mu ti krugovi davaju pravo! Divimo se!

Koncert s predstavom u Premanturi. Hrvatska Čitaonica u Premanturi priređuje u nedjelju dne 10. avgusta t. g. koncerat sa predstavom na otvorenom uz sudjelovanje sokolske glazbe iz Medulina. Početak u 4. po p. Uzlatnina: sjedala 1. reda K, ostala 50 p., stajanje 30 para. Djeca i vojnici plaćaju polovicu.

Budući da je čisti prihod namijenjen u prosvjetno svrhe, primaju se dobrovoljni prinosi za zahvalnošću. — U slučaju ne-povoljna vremena odgadjaju se koncerat na 8 dana.

Hrvatska Čitaonica u Altari priro-djuje na Veliku Gospu (16. avg.) u 8 sala po podne javnu veselicu na otvorenom. Sudjeluje glazba Hrv. Sokola iz Medulina. Biti će pučka tombola, vježbali će medu-linski Sokolci i nakon toga ples. Poslu-šemo braču iz okolice i iz grada da nas tog dana pohode. — Odbor.

Odvjotnik dr. Josip Flego u Puli premjestio je svoju pisarnu u ulicu Gionua Carducci br. 16, 1. kat.

Pazinski kolar

Iz Cepića kod jezera primamo:

Kada auto ljudi, kojima je zlo, drugi za-nje obično misle, da im je dobro. A da se ne bi tako mislilo i gledje ove prostrane koline, mi ponavljamo u cijelosti dospo, koji je bio već izrao u ovom čestitom i vrednom listu mjeseca kolovoza prošle godine. Taj glasi došloće:

„Oko Cepića prostiru se dve ogromne sjenokose, koje bi pružale pravu, neiz-mjerni korist tekst orda, kad bi se pri-velo kraju Jur započelo regulaciju riečice Rale i s ovom spojeno izutjelje samog jezera. Nu regbi da se upravo taj posao hoće zavlačiti ili odgadjati u nedogled, jer dve stranke, pokrajina i država naime,

koje tuj partecipiraju, nemaju tobože suda novaca u tu svrhu. Velino „tobože“, po-sto čovjek ne može zaista rjerovati u takav izgovor, ako pomisli, da zemaljski odbor ima i bez sabora puno kese, kad se radi o talijanskim prkosignazijama, lice-jima, kojekakvim izložbama, pak o podpo-ramu „Legi“, juntinim činovnicima, talijanskim studentima itd. itd., i gdje još s druge strane gleda, kako država dobiva i troši bezbrojne milijune za razne okupa-cije, za nove topove, Dreadnoughts, za povisicu vojne sile, za njemačku školu i — — nemjemačku pokrajinu i ostalo.

Jest, jest, oko Cepičkoga jezera, radi se već čitava decenija. Inžiniri dolaze, malo mijere, pak opeta odlaze; za njima sledi talijanski gospodske komisije, sastavljene od juantičnih i vladinih, političkih i tehničkih činovnika, i tako to, no, ide redom napred, dok voda, taj silni elemenat, po-plavljuje i nadalje po miloj volji spome-nute dvije liveade i našu tužnju kmeto-vima grozne, porazne stete.

Ljudima je već dodijalo do grla to vječno mjerjenje i zavlačenje ili — rokli-bimo — ta skupa komedija, pak zato-mole, prose i zaklinju upravo našu dijenu državne zastupnike, noka iz petnih žita porade na tome, da se makar i naredo-nim putem doznači u Beču (a pritiskom Beča i u Poreču) ono svete, koje su potrebiti za podpunu i hitru regulaciju Rale i bar djelomično izusenje jezera. Izved-bom tog posla pridignut će se bio ekonomi-ko i vravstvano stanje ovog kraja, a na ujelu državi, pokrajini i občini dolazi do-tada u blagajne naravski i viso zemljistinog poreza“.

Porečki kolar

Iz Porečkog vijejata. Bojimo se g-uređnici, da će morati pod gornjim na-slovom u svakom broju olvoriti posebnu rubriku dok se turski odnosaji u občini Umag nedovedu u sklad sa europskom prosjvetom. Ti će odnosnici potrajati dok bude samovoljno u onoj občini pašovać poznavati Manzutto, koji nepoznat povrh svoje volje nikukova zakona. On propisuje, on nalaže, on ukida i uništjuje zakone pro-vađa, dekrete kako mu se čini il kako mu skoci u glavu. On drži, da je u ovoj občini absolutni gospodar a svi drugi — dakako hrvati — njegovi robovi, s kojima može postupati po svoj talijanskoj voljici. On se smatra dakle u svojoj občini malim pašom. Tomu je pratio opet jednom do-kaz i u nedjelju dne 3. avgusta o. g.

Nase omladinsko društvo u Materadi prijavilo je po svojim pravilima c. k. ku-tarskomu poglavarsvu u Poreču, da će obdržavati redene nedjelje državnu za-bavu u sačoreničim prostorijama. Tamo no-njihovim Talijani, a la Jurtević, obdržavali su istodobno javni ples, kod čega nijim nije nitko smetio.

Na zabavu našeg omladinskog društva sakupilo se je više stotina osoba, članova i pozvanika i sve je teklo u najlepšem miru i redu. Negdje između 5—6 sati po podne došlo je pred prostorije naše omla-dine 6 občinskih stratar i 2 crnulja. Stražari su odmah počeli zahtijevati, da otvori vrata naših prostorija i da se raz-pusti zabava. Naši pravci nehtjedoto do-zvoliti ni jedno ni drugo jer da su zabavu odobrili priglasili oblasti, da vlasta pod-puni mit i red. Nakon poduljeg nagova-ranja i prepričanja podli su redari tražiti sjekiru i željezne pralice te su osim erđejem-silom provali s vrata. Oružnici stajate uz bok stratar i nagovarate naše pravke nekak se nalogu pokore. Jedan je dospo-oružnik kazao, da bi on postao u dvoranu kroz prozor.

Potio su južnici provali vrata — a da im se nije nitko silom odupro povara-glasbeniku da odmah prestanu igrati i na-lotio puku da se odmah razdje.

Nastojanjem naših hladnjih i uvidjavni-jih muževa puk se u brzo smirio i po sa-vjetu istih pravka mirno razisao. Da ne-bijasle slučajno starijih, trijeznih i umnijih muževa na licu mješta, bilo bi svega i svasta jer 5 strazara i 2 oružnika nebi bili mogli odalići ogorčenju i opravdanoj srčbi ogromnog množstva naroda.

Oblasti neka zahvalo dićnim našim Bo-nuliću, Kozloviću i još nekojim, koji su put mirili, jer inače bilo bi jao i napako.

Mi znamo, da gospoda u Umagu idu za-tim, da dodje do pokolja i krv pak da se napune tamnica našim tužnim narodom, ali takav lopevski postupak imalo bi već jednoum proprijetati carske oblasti.

Talijanska „sinjorija“ iz Umaga, Cittanova, Buja, Brtonige itd. hoće da skoci iz koje jer ih onaj bledni „čávo“ neće više da sluša, neće da više ljubi i cieliva onu lopevku ruku, koja ga je do sada nemilosrdno udarala i muciila. Prestala su i za onaj kraj naše Istre vromona kad je talijanski gospodin kao blesan tiran s pri-rostim narodom postupao. Tim modernim talijanskim tiranom nastajo tla „pod no-gama pak skaču, biesne, urlju kao krovno bljene.“

Radi toga upozorujemo carske oblasti na taj turski zulum u onoj občini, neka pripazi na to biesne fanatike, pak ako neima druge pomoći, noka im oduzme svu vlast jer je u dječjoj ruci nešto vrlo pogli-buljan.

Koparski kolar

Javni pučki sastanak Slovenska, Kmeđ-ka zvezde za koparski kolar sazivlju javni pučki sastanak na blagdan Sv. Roka dne 10. avgusta o. g. u 8 sata po podne pod vedenim nobom ispod Sv. Petra u občini Piran.

Na sastanku sudjelovati će nekoji hr-vatsko-sloveneski državni i zemaljski zastup-nici. Na taj vrlo važni sastanak upozoru-juće već sada naše občinstvo iz Kopar-štine, Piranštine, Bujština, iz Trsta i oko-lice itd.

Na javnom sastanku biti će govora o djelovanju naših zastupnika u carevinском vječu, na zemaljskom saboru, o radu „Kmeđke zvezde“, o gospodarskoj organi-zaciji, o pučkom školištu itd.

Na javnom sastanku biti će govora o djelovanju naših zastupnika u carevinском vječu, na zemaljskom saboru, o radu „Kmeđke zvezde“, o gospodarskoj organi-

zaciji, o pučkom školištu itd.

Rodoljubi slovenski i hrvatski pohrilit

dne 16. avgusta na uređeni sastanak. Na sastanak se može da u daljini mjesto željeznicom do postaja Sicele (mala istarska željezница) ili parobrodom do Pirana (Por-torose) pak napred vozom.

Državna pripomeć za gradnju ceste Kopar—Vanganel—Bobići itd. Ministar za javno radnje prouzv. g. Dr. Tenka priob-čio je zastupniku M. Mandiću, da je vlasta dorvala državnu podršku za gradnju toli potrebne ceste iz Kopra na Vanganel-Ba-bice—Trske—Trsek itd. svetu od kruna 228.000. Sav trošak za gradnju te ceste proračunan je na K 380.000. Interesante občine i pokrajina imati će dakle do-prinesti na svoje strane za podpuno po-kreće sviju proračunanim troškovom još 162.000 K. U takove svrhe daje občino-pokrajina dve trećine knosa a občine jednu trećinu.

Sv. Donat. Dne 10. avgusta obdržavat će ovdješnja podružnica Društva sv. Ć. i M. svoju glavnu godišnju skupštinu sa obič-nim dnevnim redom. Početak točno u 4 sata po podne. Prije i poslije skupštine bit će plez. Srpsat će domaća glazba. Po-zivaju se članovi i prijatelji, da se loga-daju u što većem broju odazovu. Moliti se bližnje podružnice i društva da ne pri-reduju toga dana zabava. — Odbor.

Zabavna večer u Buzetu. Na Velu Goepu dne 16. t. m. obdržavat će u Buzetu u dvorani „Narodnog Doma“ zabavnu večer uz koncert, pjevanje i predstavljavanje željezne u jednom činu, Šeški dvo-rac. Ima koncerta plez. Početak točno u

7 s. i pol na večer. Uzlatnina koncertu: Sjedala 1 kruna, stajanje u dvorani 60 para, na galeriji 50 para. — Uzlatnina k plesu 1 kruna.

Pošto je čisti dobitak namijenjen Glazbenom društvu „Sokol“ u Buzetu, dobro-voljni se prinosi primaju se zahvalnošću.

Šranina i Jurina

Fr. Ma ču bi reć, da su se va porečem „Jastaru“ sijor Grča onako razkoko-dakali?

Jur. Ča čes, britan, nima drugoga posla, a neć i ova vrudina človiku luhko možljani ofendti.

Fr. Leda brate leda, pak će bol pasat.

Fr. Bi Jurino vrioval, da je „Lega“ hitila na Lovrečico miljar krun?

Jur. Bi, ako su talijanska gospoda, ka našega kmota varaju i slipe, iz Umar-a, Buja, Citanova, Čengavrla itd. vobom one soldo prnesia.

Fr. Tako je nisu nabrali va Lovrečice?

Jur. Od koga, ča od onega para štenjač-kih podrepnicie i gladuhu?

Razne primorske plesfi

V. redovita glavna skupština akad. dr. istra*. Sazivljem potu redovitu go-dianju glavnu skupština hrv.-slov. akad. fer. društva „Istra“, koja će se obdržavati dne 17. kolovoza u „Narodnom Domu“ u Pazinu sa slijedećim dnevnim redom:

1. Povratak predsjednika;

2. Ovjercovljenje zapisnika proslogodišnje glavne skupštine;

3. Izvještaj upravnog odbora: a) izve-staj tajnik, b) izvještaj blagajniku, c) iz-vještaj knjižničara;

4. Izbor novog odbora;

5. Eventualija.

Upozoravaju se članovi na § VII društ. pravila, točka 4., u kojoj se reči, da je svaki redoviti član dužan doći na dru-štvenu skupštinu, inače je dužan da na-rejmeno ispriči svoje oduštvo. Nadalje se imaju svi prijedlozi i dr. kao i referati plemenno dostaviti najmanje 8 dana prije glavne skupštine društva. Članjku: (Bulevar 145 B. — Sutak). — Gosti dobro dođi.

Predsjednik: Božo Francić, cand. iur.

Tajnik: stud. med. Niko Šućić.

Velika manifestacija prigodom katoličkog sastanka u Ljubljani. Pisunam iz Ljubljane: Katolički će se sastanak u Ljubljani otvoriti dne 24. avgusta s velikom manifestacijom: posvećenjem hrvatsko-slovenoga naroda Bez Grješki Záčetoj. U svim se slovenskim krajevinama dize puk, da pohrili taj dan u Ljubljani. Ne će biti slovenskoga selja koji ne će taj dan poslati u Ljubljani svoje kćeri i sinove. Posud je najveće zanimanje za katolički sastanak. Slovenska raja na skrajnjem eje-veru naše domovine, slovenski Koruši, doći će u svojim karakterističnim narod-nim nošnjama s posebnim vlakom u Ljubljani. Iz daleke Njemačke, iz Austro-Ugarske, dobiti će slovenska radnička društva sa svojim zastavama. Odlično će biti zastava slovenska Stajarska, isto tako Istra i Primorje, od kuda je već prijavljeno

mnogo puka u narodnim nošnjama. Oso-bito čarotit će biti u svečanom obhodu na kranjsku skupinu: sve će do-line poslati na manifestaciju mojstarije i najljepše narodne nošnje. U svečanom ob-hodu će igrati mnogo glazba. Pred sku-pinama će nositi nebrojene društvene za-stave iz svih slovenskih krajeva, na čelu stare zastave, pod kojim su se Slovenci i Hrvati zajednički borili i pobijdjavali.

Obhodu će učestovati i njezna mladež, dječaci i djevojčice u narodnim nošnjama, što će biti osobito ljubezan prizor. U ob-hodu će korakati 2500 slovenskih Orlova. Prijavljen je dohod posebnog vlaka s 500 Čeha, među kojima 800 čeških Orlova i mnogo narodnih nošnja. Poljaci imaju u Krakovu posebni odbor, te je već prijavljeno brojno učestovanje. Poljski radnici će doći sa vlastitim glazbom. Iz krakov-ske će okoline stići velika skupina poljač-kih seljaka u svojim narodnim nošnjama. Brdo Hrvati, i vi se maknite iz svih krajeva naše zajedničke domovine, hrvatska društva uzmetite u ruke svoje barjake i po-hrlite s njima 24. agusta na zajedničku hrvatsko-slovensku manifestaciju u bijelu Ljubljani. Neka svijet vidi naše jedinstvo za naše zajedničke ideale!

Štipendija. Početkom buduće školske godine 1913—14. podišlić će se siromat-nom djaku iz Istre jedna stipendija od 400 K. za polazak trgovacke škole u Splitu. Molbe za tu stipendiju valja podnijeti c. k. namještajnicu u Trstu do 80. agusta

o. g. Više o tom u službenom listu „L'Os-servatore Triestino“ br. 176 od dne 2. agusta o. g.

Za narodni blagdan. Zastupnik M. Mandić sakupio je među desetoricom Hrvata, koji su boravili s njime ujedno u Karlovim Varim za „Narodni blagdan“ K 68, koje je predao blagajniku „Družbine“ podružnice u Trstu.

Poziv

na izvanrednu glavnu skupštinu „Gospodarskog Društva“ u Sv. Martinu kod Buzeta, koja će se obdržavati u vlastitoj dvorani u nedelju dne 24. Avgusta 1913. sa slijedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednika;
2. Izvještaj upravnog i revizornoga odbora;
3. Odobrenje računskog zaključka za prvo polugodište g. 1913;
4. Pokriće društvenog gubiks;
5. Zaključak ili o raspisu (likvidacija) društva ili za nastavak poslovanja;
6. Slučajnosti.

Početak skupštine biti će točno u 2 sata po podne. Osam dana prije biti će izloženi članovima na ogled društveni računi. Opozorava se svekolike članove, da u vlastitom interesu prisustvuju skupštini, da ne bude kasnije nengomovanoga izgova-ranja.

„Gospodarsko Društvo“ r. z. s. o. j. Buzet, Sv. Martin, dne 8. Aug. 1913.
ODBOR.

■ SVOJ K SVOMU! ■

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA LAGINJA i DR.

ULICA GIULIA, 1. PULA ULICA GIULIA, 1.

preporuča se za

tiskarske, knjigovežke
i galanterijske radnje.

Solidna izradba pečata iz gume.

Imade u zalihi

titkancice i knjige za p. n. občine, crkve,
škole i odvjetnike, posuđilnice i konsumne
društva, trgovacke knjige, pisanki za
škole, kao i sve pišareke i risarske
potrebitline.

Za gnojenje u jeseni

Thomasovo

je najkoristnije i najcijenije umjelno gnojivo. Thomasovo brušno „Marka zvezda“ proizvodi obilatu žetu svih žitarica, vinograda, livađa i pašnjaka. Radi velikog uspjeha što ga je u svim krajevima postiglo gnojenje s Thomasovim brašnom „Marka zvezda“ ovo je gnojivo neophodno potrebilo za svako go-podarstvo.

Bez Thomasovog brašna nema velike žetve. Neka se zahtjeva izričito Thomasovo brašno „Marka zvezda“ i radi obavesti za uporabu Thomasovog brašna ili kupnju lld. obratiti se na gospodu

Herman Tureck & Co.

Trst, via Saulia br. 8.

Treba se čuvati manje vrijednije robe!

Ugarsko-Hrvatsko parobro-darsko društvo.

U petak 15. agusta 1913. biti će običajni izlet

iz PULE za RIEKU

sa brzim i udobnim parobrodom „Novi“.

Odlazak iz Pule u 4:30 s. pr. p.
Odlazak iz Rieke u 8 s. večer.

Prevozne cijene: tamo i natrag K 5.—; djeca ispod 10 godina plaćaju polovicu.

Prevozne karte dobiju se u Agen-ciji društva u ulici Giosuè Carducci broj 6.

Prodaje se kuća sa 1 so-bom, ku-hinjom i nuzgrednim prostorijama, dvo-rištem i vrtom. Vodovod u kući. Povoljna cijena, uplatiti se u Tiskari Ladinja i dr. Pula ulica Giulia 1.

Sjetite se družbe Sv. Ćirila i Metoda za Istru!

Steckenpferd- Lilienmilch-Sapun

ad Bergmann & Co. Tischa & Albrecht je jedini sapun koji čuva kožu od sunčevih pljena i uzdržava lepe, mekane i mješane pavi. Sto se na dnevno dobarom zahtvarala mode nepopito dokazati.

Konad po 80 para dobiva se u svakoj tiskarni, drogerijama i par-fumerijama.

Inte se preporuča Bergmannova Lilienmilch „Mazura“ kao izvrstan sredstvo za njegovanje ruku za gospodinje. Cijena u tebama po 70 para bora. Dobiva se po svuda.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadružna na ograničeno jamčenje
Vlastita kuća (Narodni Dom)

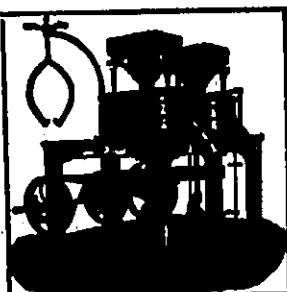
Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesecnu otplatu te prima uloške, koje ukamačuje uz

4 | 1 | 0 |
2 | 0 | 0 |

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

NAJBOLJI ŽITNI MLINOVNI

utjecaji strojevi, motori, gospodarski strojevi u najboljoj izradi i najljepšini izrađeni, predviđeni za svaku tlu.

Mnoga poduzeća po nama uredjena
u prometu.

Ponude, proračuni na zahtjev badava i
bez poštarine od
tehničke poslovnice

EMANUEL I OSKAR KRAUS,

TRST, Via San Nicolò 2/b.

Dobivaju se podpune opreme za sva obrtnička i industrijalna poduzeća.

Doprskivanje: hrvatski, slovenski, njemački i talijanski.